

# САНТА ОЛОХ

Х а н м а т

1931 снл алтыннь  
15 күнүттэн тахсарССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ  
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

М. 84 (6220)

1985 снл. От ыйын 11 күнэ  
чэппизэрСынзата  
3 харчы.

## БЫЛААН БУЛГУЧЧУ ТОЛОРУЛЛУОХТААХ

И. П. Листиков, ССКП райкомун бастагы секретара

Уон бириэс пятилетка түмүктөөрө 6 ыйы кый-  
быт көм хаалла. Ити көм-  
кэ хас биридин совхоз, үлэ  
коллектива снл бастагы  
анарынаабы былаанна-  
рын, пятилетка бүтүннүү-  
түн соруудахтарын хайдах  
толорон илалларын аары-  
нан, суоттанан көрүөхтөөх-  
төр, эбии дыһаллары  
ылаахтаттар.

Пятилетка төрдүс сылын  
түмүгүнэн Бүтүн Союзтаа-  
бы социалистическай куо-  
талаһыага кыйылыларын-  
нан тахсар ССКП КК, ССРС  
Министрдарын Советын,  
ПСБСКС уонна БВСЛКС  
КК көһөрүллэ снлдар Кы-  
һал аныаһын тутар түм-  
сүүбүттөр оройуон хйаа-  
йыстыбатын бары салаа-  
рын председателилэрэ 1985  
сылы уонна пятилетканы  
бүтүннүүтүн үлэ бары кө-  
рүннэринэн ситиһилээхтик,  
хаачыстыбалаахтык түмү-  
төөһүннэ үрдүк соруу ту-  
руорунмуттара. Снл маң-  
найгы анарыгар эти госу-  
дарствога туттарыы былаа-  
на 119 бырыһыан, үүтү  
атымалааһын 102 бырыһыан  
туолаа. Үүтү атымалааһын-  
на «Мындаадай» совхоз  
(директор В. П. Чичигина-  
ров, парком секретара  
И. И. Яковлев, профком  
председателя С. Е. Попов),  
«Мугудай» совхоз (С. И.  
Сергеев, Н. Д. Пермяков,  
В. Г. Окопешникова) ордук  
көдүүтүтөөхтөн үлээстилэр.

Ааспыт сайын элбэх  
оту оттообут, снлэһи  
укуут «Мындаадай» сов-  
хоз коллектива обществен-  
най сүөһү кыстыгытн үчү-  
гөйдик түмүктээтэ. Кыстык  
үлэтин 6 көрүннэртэр  
элбээтэллестибэттэн толордо.  
Кинилэр биэр фуражнай  
ынахтан 6 ыйга былы-  
рыһыһыттан 115 кг үүтү  
ордук матылар. Болугур  
отделениета (управляющий  
А. С. Павлов) кыстык со-  
руктарын ситиһилээхтик  
толорбутун туһунан рапор-  
далаа.

Ол эрэри үүккэ Эрилик  
Эристини аатынан, «Чу-  
рапчы» совхозтар салаа-  
лара сорудах толоруллу-  
тун кыһан хааччылыгы-  
лар, Эриликтер уонна сү-  
бүрүүскэйлэр олус элбэх

сүөһү көһүнүнэн охтуутун  
таһаардылар. Сүөһү аһа-  
тыга бириги үрдүгүн төрө-  
һүн тийбээккэ, үүтү сүрдэ-  
гэ эппиэтинэс мөлтөтүлүн  
олус ыараханлык снл та-  
рыстыбыт. Үүтү валовой  
ыһаһын 91,4, атымалааһын  
93 бырыһыан толорулуну-  
лар. Биридин борооску 81  
кг эрө төлөһүөн аспыт  
кыстыктан 26 кг аччаты-  
лыһна.

1985 сылы ситиһил-  
лээхтик түмүктүүргэ ССКП  
XXVII съездин көрсө оро-  
йуон үлэһиттэрэ ылыммыт  
үрдэтиллибит социалисти-  
ческай элбээтэллестибэл-  
рын бары көрүгнэриктэн  
аһары толорууга сайынгы  
уонна күһүгү ыйдарга  
элбэри быһаарыахтаах, кэ-  
лэр уон иккис пятилеткага  
анылааты ууруохтаах ула-  
хан эппиэттээх сорууттар  
тураллар.

ССКП КК кэллүктү Пле-  
нуинарын ыйыһалара,  
ССКП КК Генеральный сек-  
ретара М. С. Горбачев  
этилеритэр туруорбут со-  
руктара хас биридин сала-  
йааччыттан, коммунистэн  
производствонь төрийнэ,  
дьону кытта үлэһэ олох  
сакалыы сыһамны модьуй-  
дулар. Ол эбэтэр салаа-  
та органаара, совхозтар, пред-  
приятислар директордара,  
управляюшайдар үлэлэрин  
стилин ик хобоһо билгитин  
ик резерваларын производ-  
ствога ордук толорутун  
киллэрэргэ, дьесиниллэһи-  
һи уонна бэрээдэһи бары  
дыһаһынан бөдөргөтөргө,  
деловой буолууну сайын-  
нарыага уонна эппиэтти-  
кэһи үрдэтигэ туһаа-  
быллыахтаахтар, хас  
биридин салайааччы, үлэ-  
һит бөлөһүн туруоруллу-  
бут сиритэр дьиннээх ха-  
һаһын буолуохтаах, дыма-  
ла турусар сирэй эппиэт-  
тиэхтээх.

Дөйду үрдүнэн олус үр-  
дүк хардыбулар туруо-  
руллубут көмнөртөр оро-  
йуон монополизатытар,  
бары үлэһиттэр түс олох-  
торусар ураты суутталаах  
—сүөһү аһылытын бөлөм-  
нөһүн быдыһаһыктаах  
сээр саралаһна. Хаалбыт  
балтарын ыйга оттообуну,  
снлээстөөһүн хайдах та-

рийэрбиттэн, төһө түм-  
сн күүрүүлээхтик үлэ-  
лиирбиттэн пятилетка  
түмүгэ быһаарыллыага.

Сайын устата 36200  
тонна от, 10000 тонна син-  
лэс, 300 тонна АВМ боро-  
дуускуйата бэлэмнэнэх-  
тээх. Итиннэхэ 21 элиим  
механизациялаах, 14 мех-  
низированной аңардаах, 40  
көһө-илии, 25 илии, 16  
снлээстиир звенолар үлэ-  
лиилэр. Бары звеноларга  
2000 көрүгнэ киһи сыһа-  
рылыһна. 13 үлэ уонна  
сыннылаан лаабырдарыгар  
318 үөрэнээччи түмүстэ.  
Кинилэр 1480 тонна оту  
нэбиһиэхтэрэ. Оттон шеф-  
тээх тэрилтэлэр уонна нэ-  
һиликтэр общественностара  
6000 тонна оту бэлэмнэх-  
тэрэ.

Сүөһү аһылытын бөлөм-  
нөһүннэ аспыт сылга  
таһаарыллыбыт итэвэстэри,  
көтүтүүлэри хас биридин  
партийнай төрийтэ, сельсо-  
веттар исполкомнннн, отде-  
леннелэр уонна звенолар  
учуоттаныллары наада.  
Үүтү отделениелар, эми  
быһаарыллыгы курдук, бы-  
йыл былааннаах киһини,  
ордук, совхозтар кадровай  
рабочайдарын таһаары-  
ны хойутааһылар. Совхоз-  
тарга 2408 рабочай биэр  
буолууһуна кинилэр 65—  
70 бырыһыаннара окко  
булгуучу кыттыһалара та-  
риллиахтээх. Быйыл оттоо-  
хуһуна бөлөмнөһүн мөлтө-  
дүн, төрөһүнэ сүөх саба-  
лааһын түмүгэр совхозтар  
от ыйын 10 күнүгээри ту-  
ругуһан 505 тонна эрө нэ-  
биһилээх оттоннулар.  
Эрилик Эристини аатынан  
совхоз 60, Соловьев отде-  
леннета 10, Хопторохтор  
13, Араллаахтар 18 тон-  
на оту кэбиһэн ордук ула-  
хан хаалыһын таһаардылар.

Ааспыт сайын от үлэти-  
гэр кыччылыт биэр киһи-  
хэ, аэноһа, сыһаарылы-  
быт тракторга үлэ оһорон  
таһаарыһа сорох совхоз-  
тарга, отделениеларга на-  
һа кыра ата. Ол да иһин  
от ыйыгар биридин отчүк-  
на 6 тонна от кэбиһиллэ-  
бэтэ. Эбэтэр оройуон үрдү-  
гүн 11,9 тыһ. тонна от  
(сезоннаабы 33 бырыһыан-  
на). Ол иһигэр чааһнара-  
лар баара-суога 438 тон-

наны, чакырдар 393 тон-  
наны кэбиһиттэрэ. Оттон  
Эрилик Эристини аатынан  
совхоз сезоннаабы отун  
24 бырыһыан оттообута.

Карл Маркс аатынан сов-  
хоз окко кыччылыт биэр  
үлэһитэ сезон устата 14,8  
тоннаны эрө оттоо-  
бута. Үүтү механизиро-  
ваннай аңардаах звено-  
лар көһө-илии звенолары-  
нааһар аһыһах оту сого-  
тууһаалаабыттара. Үлэ оһо-  
рон таһаарыһын хас бири-  
дин отчүккэ, тракторга үр-  
дөтөн, үлэ режими таба-  
туһанан, түүгүгү оруста-  
рыһа киирөн, сүбүүттэн  
кэбиһэн —от ыйыгар се-  
зоннаабы сорудах 40 бы-  
рыһыаннааһан итэвэһэ сүө-  
дун кэбиһэр соруу турар.

Аспыт сайын сорох от-  
делениеларга от хаачыс-  
тыбата мөлтөх, көрүүтэ  
сахсархай, күрүөтэ кэбиһэр  
этэ. Ол түмүгэр итиннэ  
учуот, контуруол мөлтө-  
дүттөн кыстыкка хайа да  
сыллаһар оту элбэхтик  
ордук снлэһи таһаарыла-  
быта. Күһүгүнү өттүгэр Ха-  
тылыта (управляющий Г. Н.  
Аммосов), Одьулуһуна  
(М. С. Седалищев), Хопто-  
рово (Н. К. Аргунов), Сы-  
ланга (В. В. Борисов) кэ-  
биһиллээх оту сыгы маас-  
сабайдык снлэһинэ, оту ор-  
дук ороскуоттааһын тахсы-  
таһаата. Быйыл от, күрүө  
хаачыстыбатыгар звено бү-  
түннүүтэ эппиэттиир бэрээ-  
дэһин олохтуохха, народнай  
контуруол постарын, ко-  
миссиялары эрдэттэн үлэлэ-  
тиэххэ, күһүн эрдэттэн  
звенолар өттөрүн чуел-  
кайдык биридин сүөһү фер-  
маларыгар аһаан сыһаар-  
тыахха. Кыстыгы быһа  
хардарыта контуруоллаа-  
һыны, кэбиһиллээх оту кы-  
быһа элнэр диэри звено  
толору эппиэттиирин сити-  
һиэххэ.

Дөйду алаастар үүтү-  
лэрэ мөлтөх буолара биллэ-  
һэ, иһин снра үүмүт кыах-  
таһна. Онон эриликтер  
Нуотарага, «мугудайдар»,  
сүбүрүүскэйлэр, «чурап-  
чылар» Аһа үтүөр үрөх-  
тэргэ эбии күүүбү сотору  
көмнөн ытталлара наада.  
Уопсайынан, хас биридин  
(бүтүүтүн 2-с стр. көр).

## БОЧУОТ ДУОСКАТА

1985 снл алта ыйыгар общественнай сүөһүнү ин-  
тинга, кинигэти бородуускуйаны ылаһына уонна со-  
ротууһаалааһыны элбэтигэ социалистическай куота-  
лаһыага үрдүк көрдөрүүлэри ситиһит маньык сов-  
хозтар, отделениелар, маньык фермалар коллекти-  
тара, бастыан маньыксыттар оройуоннаабы Бочуот  
дуоскаһыгар таһаарыллаалар:

### СОВХОЗТАРТАН

«Мугудай» совхоз (директор Сергеев С. И., парком  
секретара Пермяков Н. Д., профком председатели  
Окопешникова В. Г.).

Субуруускай аатынан совхоз (директор Ефремов  
А. В., парком секретара Никитин С. И., профком  
председатели Атласова У. П.).

Карл Маркс аатынан совхоз (директор Васильев  
Е. Е., партбиро секретара Седалищев М. С., профком  
председатели Седалищев В. И.).

### ОТДЕЛЕНИЕЛАРТАН

«Мугудай» отделениета (управляющий Пермяков  
Н. Д., партбиро секретара Дьяконов Л. А., сельсовет  
исполкомун председатели Кропшикова М. Д.).

Хатылы отделениета (управляющий Аммосов Г. И.,  
партбиро секретара Чичигинаров Н. Я., сельсовет ис-  
полкомун председатели Федорова В. А.).

Болугур отделениета (управляющий Павлов А. Х.,  
партбиро секретара Николаева В. И., сельсовет ис-  
полкомун председатели Сидоров М. М.).

### ЫАННЫЫК ФЕРМАЛАРТАН

Уу Орустаах ферматын коллектива (Мугудай, стар-  
шай Пермякова С. И.) —фуражнай ынарык ахсыттан  
1169-түү кг үүтү ыан, соруудаһын 140,3 бырыһыан  
толорон.

Лыбынтах ферматын коллектива (Мугудай, старшай  
Терюгина Т. И.) — хас биридин фуражнай ынахтан  
1033-түү кг үүтү ыан, соруудаһын 116,7 бырыһыан  
толорбутун иһин.

Кыстын Кугда I ферматын коллектива (Болугур,  
старшай Васильев Н. И.) —фуражнай ынах ахсыттан  
1025-түү кг үүтү ыан, соруудаһын 135,4 бырыһыан  
толорон.

### ЫАННЫЫКСИТАРТАН

Окопешникова Никифор Иванович (Мугудай) — фу-  
ражнай ынарык ахсыттан 2215-түү кг үүтү ыан, со-  
руудаһын 163,8 бырыһыан толорон.

Собанин Егор Гаврильевич (Соловьев) —хас бири-  
дин фуражнай ынарыктыан 1781-дүү кг үүтү ыан,  
соруудаһын 106,1 бырыһыан толорбутун иһин.

Толстоухова Анна Николаевна (Мугудай) — фура-  
жнай ынарык ахсыттан 1407-дүү кг үүтү ыан, сору-  
даһын 159,1 бырыһыан толорон.

Мэччирэн—олгом үүт, эмис эт

Ынах ахсыттан 10-нуу кг үүт

«Мындаадай» совхоз уонна 353-түү килограмм  
Хаалбаныкы сайылытын сүө-  
сүбүттэрэ мэччирэн баста-  
гы ыйыгар үүт ыамы  
ааспыт снл туһааннаах кэ-  
миннээр баллардык үрдэ-  
тилэр. Коллектив күһнэ хас  
биридин ынарык ынахтан  
10-нуу килограммтан итэвэ-  
һэ сүөх үүтү ыар. Хаалба-  
ныкы 9 маньыксыта бэс  
ыйыгар валовой ыамы 47,7  
тоннара тиэрдэн, элбээтэ-  
листитибэлэрин 133 быры-  
һыан толордулар. Ферма  
бастык маньыксыттар  
Андрей Марков уонна Вале-  
рий Дюдорев ааспыт ыйга  
фуражнай ынах ахсыттан  
туһааннааһынан 379-түү

уонна 353-түү килограмм  
үрүн илэһи ылаһылар. Ыч-  
чат наставнига Дария Гри-  
горьевна Кошова, Алексан-  
дра Фоминна мэччирэн бас-  
тангы ыйын эмис үчүгөйдик  
түмүктэтилэр.

Ияна бостууктарынан

В. В. Старостин уонна Н. П.  
Софронов үлэһитилэр. Ки-  
һилэр маньыкты сөптөөх  
сиргэ мэччиргэ, төтөрорго  
күһүтэ кыһаналлар. Бу  
күһүгэ хаалбаныкылар  
ынады мэччиргэ бириэ-  
һин өссө убаттылар. Бос-  
тууктар сүөһүнү түһүннэри  
маньык сылдьан аһаталлар.

А. ПАВЛОВ.

### Үрдүк привес

Карл Маркс аатынан  
совхозка ынах сүөһү са-  
га төрөдүүтүн төлөһүүтүгэ  
үрдүк көрдөрүүлэри сити-  
һилэр. Билигин сайылык-  
тарга 10 сүөсүһүт 359  
һиһрийн көрөһ-хараһан ту-  
руораллар. Бэс ыйыгар  
биэр һиһрий ортотунан  
14,9 килограмм төлөһүдө.  
Д. И. Старостин бас ыйы-  
гар сууккаһы орто при-  
веш 960 граммга тиэрэ.  
Оттон У. Д. Лаврова көрө-  
харайар 50 ыһардыра  
сууккага ортотунан 810-  
нуу грамм улааттылар.  
«СО» мөрр.

От ыйын 11, 12, 13 күннэригэр общественность ходуһага күргүөмнээх тахсыта.

БУКА БАРЫ—ХОДУҔАБА!



| Совхозтар      | Эт оногдуута (центнер)<br>тнмннхх мйааынынан |        |   |              | Этн государствова<br>атымлааын (центнер) |        |       |              | Үүтү валовой млыы (центнер) |        |       |              | Үүтү государствова<br>атымлааын (центнер) |        |       |              | Биир фуражмай мнхтан<br>мннн (кг) |     |       |      |
|----------------|----------------------------------------------|--------|---|--------------|------------------------------------------|--------|-------|--------------|-----------------------------|--------|-------|--------------|-------------------------------------------|--------|-------|--------------|-----------------------------------|-----|-------|------|
|                | Алгт<br>мйлаары<br>былаан                    | Туолаа | % | 1984 с.<br>± | Алгт<br>мйлаары<br>былаан                | Туолаа | %     | 1984 с.<br>± | Алгт<br>мйлаары<br>былаан   | Туолаа | %     | 1984 с.<br>± | Алгт<br>мйлаары<br>былаан                 | Туолаа | %     | 1984 с.<br>± |                                   |     |       |      |
| Бард Маркс     | —                                            | 771    | — | —            | 640                                      | 771    | 120,5 | —            | 1450                        | 4655   | 104,6 | +123         | 3480                                      | 3558   | 102,2 | -178         | 701                               | 742 | 105,8 | +52  |
| Субуруускай    | —                                            | 978    | — | —            | 830                                      | 1005   | 121,1 | +204         | 5530                        | 5534   | 100,1 | -348         | 4360                                      | 4395   | 100,8 | +45          | 688                               | 654 | 95,1  | -48  |
| Брилик Эрнстнн | —                                            | 2298   | — | —            | 1890                                     | 2203   | 116,6 | +294         | 12900                       | 10306  | 79,9  | -2594        | 10100                                     | 8595   | 85,1  | -1704        | 701                               | 570 | 81,3  | -10  |
| Чуранчы        | —                                            | 1550   | — | —            | 1230                                     | 1549   | 125,9 | +264         | 8700                        | 7612   | 87,5  | -474         | 6860                                      | 6573   | 95,8  | +10          | 657                               | 528 | 80,4  | -46  |
| Мындаааы       | —                                            | 1263   | — | —            | 1080                                     | 1120   | 105,7 | +202         | 6620                        | 7914   | 119,5 | +1020        | 5300                                      | 6900   | 130,2 | +871         | 688                               | 830 | 120,6 | +115 |
| Мутудай        | —                                            | 1555   | — | —            | 1250                                     | 1512   | 121,0 | —            | 9100                        | 9869   | 108,5 | -66          | 7300                                      | 8138   | 111,5 | +263         | 701                               | 761 | 108,6 | +5   |
| Р. үрдүнн      | —                                            | 8415   | — | —            | 6900                                     | 8150   | 118,3 | +1282        | 47300                       | 45890  | 97,0  | -2339        | 37400                                     | 38159  | 102,0 | -337         | 690                               | 658 | 95,4  | -23  |



ОТТООХУН—БУТТУҮММУТ ДЬЫАЛАТА

## ЛАМПААРЫКЫГА ХОТУУР ТЫАҢЫЫР

П. ПОПОВ,  
хатмат аналл. нэрр.

Сүүнү аһилыгын бөлөмнөнүн—сүүкөн суолтаах хаһааймстыбанна хампаанна. Мавтан кинда туора туруо суохтаах. Совхоз специалистара бука бары ходуһара үлөн тэрийээчиллэринэн, дыон көрүлөөччиллэринэн буолуохтаахтар. Огу мээрэй дээһини, дыон үлөтүн сыла наалаһыны, хонтуруоллааһыны биритэдиһирдэ эрэ буолбакка, зоотехниктар сүүрүн сорук өгөстөллөрө арыйыллар.

**П. ЛЕБЕДЕВ.**

1. КҮНҮНЭЭБИ КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

| Ынах төрөөтө |         | Ынах сүлүү өлүүтө |         | Ол ийигэр кырайы |         | Биз төрөөтө |         | Смагы өлүүтө |         | Ол ийигэр кулун |         | Ынагы буоһатым |       | Ол ийигэр иск. снэмэл. |       |
|--------------|---------|-------------------|---------|------------------|---------|-------------|---------|--------------|---------|-----------------|---------|----------------|-------|------------------------|-------|
| 1984 с.      | 1985 с. | 198 с.            | 1985 с. | 1984 с.          | 1985 с. | 1984 с.     | 1985 с. | 1984 с.      | 1985 с. | 1984 с.         | 1985 с. | график         | туола | график                 | туола |
| 386          | 428     | 61                | 59      | 39               | 34      | 442         | 416     | 6            | 23      | —               | —       | 540            | 611   | 370                    | 427   |
| 663          | 675     | 59                | 82      | 39               | 41      | 720         | 633     | 18           | 35      | —               | —       | 800            | 847   | 500                    | 474   |
| 1541         | 1442    | 167               | 158     | 77               | 75      | 1283        | 994     | 40           | 37      | —               | —       | 1670           | 1504  | 825                    | 564   |
| 1160         | 1200    | 126               | 99      | 99               | 79      | 647         | 556     | 39           | 56      | —               | —       | 1300           | 1232  | 915                    | 769   |
| 621          | 621     | 95                | 70      | 67               | 28      | 850         | 502     | 31           | 21      | —               | —       | 860            | 827   | —                      | 27    |
| 975          | 1035    | 87                | 64      | 66               | 38      | 796         | 792     | 16           | 15      | —               | 3       | 1230           | 1438  | 770                    | 663   |
| 5346         | 5402    | 595               | 532     | 387              | 295     | 4738        | 3833    | 150          | 187     | —               | 3       | 6400           | 6459  | 3380                   | 2924  |



